

245500

245500

**การศึกษาภาวะแทรกซ้อนในผู้ป่วยไข้น้ำอึกเสบ
ในโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่**

ปวิธ พิชิตสุรกิจ

**ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง วิทยาศาสตร์การแพทย์คลินิก
สาขาวิชาโสต ศอ นาสิกวิทยา**

**บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
พฤษภาคม 2554**

600249750

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

245500

การศึกษาภาวะแทรกซ้อนในผู้ป่วยไข่น้ำสอ
ในโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

ปวิธ พิชิตสุรกิจ

การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง วิทยาศาสตร์การแพทย์คลินิก
สาขาวิชาโสต ศอ นาสิกวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
พฤษภาคม 2554

การศึกษาภาวะแทรกซ้อนในผู้ป่วยไตอักเสบ
ในโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

ปวิธ พิชิตสุรกิจ

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง วิทยาศาสตร์การแพทย์คลินิก
สาขาวิชาโสต ศอ นาสิกวิทยา

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

ส.ป.ส.ว.ท. ไชยเศรษฐ ประธานกรรมการ
รศ.พญ.สายสวาท ไชยเศรษฐ

พ.พ.พิชิต สิทธิไทรย์ กรรมการ
รศ.นพ.พิชิต สิทธิไทรย์

พ.พ.กอบเกียรติ รักเผ่าพันธุ์ กรรมการ
รศ.นพ.กอบเกียรติ รักเผ่าพันธุ์

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

อ.น.น.เจียรไชย ภัทรสกุลชัย อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
ผศ.นพ.เจียรไชย ภัทรสกุลชัย

พ.พ.นันทิการ์ สันสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
ผศ.พญ.นันทิการ์ สันสุวรรณ

พ.พ.สุวิชา อิศราดิศัยกุล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
ผศ.พญ.สุวิชา อิศราดิศัยกุล

27 พฤษภาคม 2554

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์แพทย์หญิงยุพา สุमितสุวรรณค์ และรองศาสตราจารย์แพทย์หญิงสายสวาท ไชยเศรษฐ ซึ่งทั้งสองท่านได้ให้แนวคิด คำแนะนำเกี่ยวกับรูปแบบขั้นตอนการค้นคว้าอิสระ และได้ให้ความกรุณาตรวจทานความถูกต้องของการค้นคว้าแบบอิสระ นอกจากนี้แล้วขอขอบพระคุณคณาจารย์ แพทย์ใช้ทุน และแพทย์ประจำบ้านภาควิชาโสต ศอ นาสิกวิทยาทุกท่านที่ให้ความสนใจและความช่วยเหลือการค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้ด้วย

ปวิธ พิชิตสุรกิจ

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การศึกษาภาวะแทรกซ้อนในผู้ป่วยไชนส์อักเสบในโรงพยาบาล
มหาราชนครเชียงใหม่

ผู้เขียน นายปวิธ พิชิตสุรกิจ

ปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง วิทยาศาสตร์การแพทย์คลินิก
(โสต ศอ นาสิกวิทยา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

ผศ.นพ.เชิษฐาไชย ภักทรสกุลชัย	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
ผศ.พญ.นันทิการ์ สันสุวรรณ	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
ผศ.พญ.สุวิชา อิศราดิศัยกุล	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

245500

ไชนส์อักเสบเป็นหนึ่งในปัญหาทางการแพทย์ที่พบได้บ่อย และแม้ในปัจจุบันจะมีเครื่องมือในการวินิจฉัยทางรังสีวิทยาและยาปฏิชีวนะที่ดีขึ้นรวมถึงความก้าวหน้าในเทคนิคการผ่าตัด แต่ก็ยังมีอุบัติการณ์ของความพิการและการเสียชีวิตในกลุ่มผู้ป่วยไชนส์อักเสบที่มีภาวะแทรกซ้อนได้ค่อนข้างสูงคือประมาณร้อยละ 3.7 ถึงร้อยละ 11

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงข้อมูลภาวะแทรกซ้อนในผู้ป่วยไชนส์อักเสบ โดยเฉพาะการรักษาและผลลัพธ์จากการรักษา

วิธีการศึกษา เก็บข้อมูลผู้ป่วยไชนส์อักเสบที่มีภาวะแทรกซ้อนที่ได้รับการรักษาที่โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ตั้งแต่ 1 ม.ค. 2551 ถึง 30 ก.ย. 2553 จากเวชระเบียน โดยเก็บข้อมูลเกี่ยวกับเพศ อายุ โรคประจำตัว อาการ อาการแสดง ตำแหน่งของโพรงอากาศข้างจมูกที่เกิดโรค ผลเพาะเชื้อระยะของการอักเสบ ชนิดของภาวะแทรกซ้อนที่เกิดขึ้น ชนิดของการผ่าตัดที่ได้รับ ผลลัพธ์จากการรักษา และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงสถิติ โดยข้อมูลเกี่ยวกับเพศ และชนิดของภาวะแทรกซ้อนของไชนส์อักเสบใช้เป็นร้อยละ ส่วนข้อมูลอายุใช้เป็นค่าเฉลี่ย $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา ผู้ป่วยทั้งหมด 37 ราย เป็นเพศชาย 17 ราย (ร้อยละ 45.9) เป็นเพศหญิง 20 ราย (ร้อยละ 54.1) มีช่วงอายุตั้งแต่ 1 เดือนถึง 81 ปี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 43.7 ± 25 ปี ค่ามัธยฐานเท่ากับ 50 ปี พบผู้ป่วยเด็ก (อายุน้อยกว่า 15 ปี) 8 ราย เป็นเด็กชาย 6 ราย เด็กหญิง 2 ราย พบผู้ป่วยที่เป็นไชนัสอักเสบในระยะเฉียบพลัน 28 ราย (ร้อยละ 75.7) ไชนัสอักเสบในระยะเรื้อรัง 9 ราย (ร้อยละ 24.3) พบภาวะแทรกซ้อนทางตา 20 ราย (ร้อยละ 54.1) ภาวะแทรกซ้อนภายในกระโหลกศีรษะ 9 ราย (ร้อยละ 24.3) ภาวะแทรกซ้อนอื่นๆ 16 ราย (ร้อยละ 43.2) ผลการรักษาในวันที่ผู้ป่วยออกจากโรงพยาบาล พบผู้ป่วยซึ่งอาการดีขึ้นจนเป็นปกติ 17 ราย (ร้อยละ 45.9) ผู้ป่วยซึ่งมีสายตาผิดปกติ 5 ราย (ร้อยละ 13.5) ผู้ป่วยซึ่งกลอกตาได้ไม่เต็มที่ 9 ราย (ร้อยละ 24.3) พบผู้ป่วยมีความพิการของใบหน้า อัมพาตซีกขวา (motor power grade 3) และแขนงซีกพร้อมด้วยการได้ยินเสื่อม อย่างละ 1 ราย มีผู้ป่วยเสียชีวิต 6 ราย (ร้อยละ 16.2)

บทสรุป ภาวะแทรกซ้อนจากไชนัสอักเสบเป็นภาวะที่มีอุบัติการณ์ของการเกิดความพิการและการเสียชีวิตสูง ซึ่งโสต ศอ นาสิกแพทย์ต้องรีบให้การดูแลรักษาอย่างรวดเร็ว โดยต้องอาศัยทีมแพทย์สาขาอื่นๆร่วมในการให้การดูแลรักษาด้วย เพื่อสามารถให้การดูแลรักษาได้อย่างเหมาะสม

Independent Study Title	Retrospective Case Review of Rhinosinusitis with Complications in Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital
Author	Mr.Pawit Pichitsurakij
Degree	Higher Graduate Diploma in Clinical Sciences (Otolaryngology)

Independent Study Advisory Committee

Asst. Prof.Thienchai Pattarasakulchai, M.D.	Advisor
Asst. Prof. Nuntigar Sonswan, M.D.	Co-advisor
Asst. Prof. Suwicha Isaradisaikul, M.D.	Co-advisor

ABSTRACT

245500

Sinusitis is a common medical problem which its complications still has high incidence of morbidity and mortality ranging from 3.7% to 11% even in now a day which has better radiologic investigations, better antibiotic drugs and better surgical techniques.

Objective : To study medical data of sinusitis with complications especially treatment and outcome.

Reserch Methods : A retrospective chart review of patients with complications of sinusitis in Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital from January 2008 to September 2010. Characteristics of patients including sex, age, underlying diseases, symptoms, signs, site of infected sinuses, result of culture, stage of sinusitis, types of complications, types of operation and outcome of treatment were recorded and analyzed.

Results : Among 37 patients with sinusitis and complications, 17 patients (45.9%) were male, 20 patients (54.1%) were female. Age ranged from 1 to 81 years. Mean age was 43.7 ± 25 years.

245500

Median age was 50 years. There were 8 pediatric patients. There were 28 patients (75.7%) with acute sinusitis and 9 patients (24.3%) with chronic sinusitis. There was 20 patients (54.1%) with orbital complications, 9 patients (24.3%) with intracranial complications and 16 patients (43.2%) with other complications. After patients received treatments in the hospital, 17 patients (45.9%) turned to normal condition, 5 patients (13.5%) still had visual impairment, 9 patients (24.3%) still had limited extraocular movement, 1 patients (2.7%) still had facial deformity, 1 patients (2.7%) still had right hemiparesis (motor power grade 3), 1 patients (2.7%) still had drowsiness E4V4M5 with bilateral hearing loss, and 6 patients (16.2%) died.

Conclusion : Complications of sinusitis still cause high morbidity and mortality especially in intracranial complications. Otolaryngologists have to cooperate with specialists in related field to urgently and properly manage these complications.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย	2
บทที่ 3 ผลการวิจัย	5
บทที่ 4 บทวิจารณ์	11
บรรณานุกรม	14
ภาคผนวก	
แบบการเก็บข้อมูล	16
ประวัติผู้เขียน	18

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	ตำแหน่งของไชนีสที่อีกเสบ	5
2	ภาวะแทรกซ้อนทางตาที่เกิดขึ้น	6
3	ภาวะแทรกซ้อนภายในกะโหลกศีรษะ	6
4	อาการและอาการแสดง	7
5	จำนวนผู้ป่วยที่มีเส้นประสาทสมองเป็นอัมพาต	8
6	ผลการตรวจชิ้นเนื้อทางพยาธิวิทยา	9
7	จำนวนผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัด	9